

कृषि विभागांतर्गत राज्यस्तरापासून क्षेत्रीय स्तरापर्यंत ई-ऑफीस प्रणालीची अंमलबजावणी करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : ईगव्ह-२०२५/प्र.क्र.१४०/१३-अे

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ०२ जुलै, २०२५

संदर्भ:-

- १) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र. ०२/१८(र. व. का.), दिनांक ०२ फेब्रुवारी, २०२३.
- २) सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक क्र. कार्यप-२०२३/ प्र.क्र.०१/१८/(र.व.का.) दिनांक १५ जून २०२३.
- ३) कृषि व पदुम विभाग, शासन परिपत्रक क्र.ईगव्ह-०१२५/प्र.क्र.८/१४-अे, दि.२० जानेवारी, २०२५

परिपत्रक

प्रस्तावना :-

शासकीय कामकाजात सुसूत्रता यावी, दस्तऐवज सुरक्षित राहावे आणि निर्णय प्रक्रिया गतिमान व सुलभ व्हावी याकरिता सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांत तसेच क्षेत्रीय कार्यालयांमध्ये शासकीय कामकाज ई-ऑफीस प्रणालीद्वारे करणे आवश्यक आहे. सामान्य प्रशासन विभागाने बदलत्या काळानुरूप कार्यालयीन कामकाज पद्धतीत झालेले बदल विचारात घेऊन महाराष्ट्र कार्यालयीन कार्यपद्धती नियम पुस्तिका, २०२३ प्रसिद्ध केली असून त्यातील तरतूदींच्या अंमलबजावणीबाबत सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक क्र. कार्यप-२०२३/ प्र.क्र.०१/१८/(र.व.का.) दि. १५ जून २०२३ अन्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत. कृषि विभागांतर्गत क्षेत्रिय कार्यालयांकडून ई-ऑफीस प्रणालीची अंमलबजावणी करण्याच्या सूचना संदर्भाकित दि.२० जानेवारी, २०२५ अन्वये यापूर्वीच देण्यात आलेल्या आहेत. तथापि अद्याप क्षेत्रिय कार्यालयांकडून ई-ऑफीस प्रणालीची अंमलबजावणी पूर्ण क्षमतेने झालेली नसल्याने ई-ऑफीस प्रणालीची प्रभावी अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक :-

- (१) प्रथम टप्प्यात दिनांक १४ जुलै, २०२५ पासून कृषि विभागाच्या अधिपत्याखालील राज्यस्तरापासून ते जिल्हास्तरापर्यंतच्या सर्व कार्यालयांनी ई-ऑफीस प्रणालीची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे दुसऱ्या टप्प्यात दिनांक १५ ऑगस्ट, २०२५ पासून सर्व उप विभागीय कृषि अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयांचे कामकाज ई-ऑफिस प्रणालीद्वारे सुरु करावे तसेच वरिष्ठ कार्यालयास पत्रव्यवहार व कार्यालयीन नस्त्यांचे / प्रस्तावांचे सादरीकरण हे ई-ऑफीसच्या माध्यमातून करावे, पारंपारिक फाईलचा वापर शक्यतो टाळावा.
- (२) दि. १५ ऑगस्ट, २०२५ नंतर कृषि विभागाच्या अधिनस्त क्षेत्रीय कार्यालयाकडून मंत्रालयास गोपनीय पत्र वगळता इतर सर्व टपाल केवळ ई-ऑफिसच्या माध्यमातूनच स्विकारण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.
- (३) दिनांक १४ जुलै, २०२५ पासून प्रथम टप्प्यात राज्य, विभागीय व जिल्हा स्तरावरील कार्यालयांनी ई-ऑफिसच्या माध्यमातून कामकाज सुरु करावे. त्यानुषंगाने आयुक्त (कृषि) कार्यालय, विभागीय कृषि सहसंचालक, जिल्हा अधिकारी, प्रकल्प संचालक (आत्मा), विभागीय व जिल्हा स्तरावरील प्रयोगशाळा तसेच वनामती व रामेती या कार्यालयांनी आपले कार्यालयीन कामकाज (नस्त्यांचे सादरीकरण, पत्रव्यवहार इ.) ई-ऑफीसच्या माध्यमातूनच करावे. तसेच, क्षेत्रीय स्तरावरुन शासनाशी पत्रव्यवहार करताना पारंपारिक (Physical) पत्रव्यवहार टाळून केवळ ई-ऑफीस द्वारेच पत्रे निर्गमित करण्याची कार्यवाही करावी.
- (४) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना कृषि विभागाच्या क्षेत्रीय कार्यालयांमध्ये १००% ई-ऑफिस प्रणालीचा वापर करण्याकरिता नोडल अधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात येत असून ई-ऑफीसच्या अंमलबजावणीसाठी आयुक्त (कृषि) यांनी सर्व कार्यालयांना याबाबत सविस्तर सूचना निर्गमित कराव्यात तसेच क्षेत्रीय कार्यालयांमध्ये ई-ऑफीस प्रणालीच्या अंमलबजावणीकरिता आवश्यक साधन सामुग्री उदा. स्कॅनर, संगणक, डिजिटल सिग्नेचर करिता टोकन, इ. उपाययोजना तातडीने करण्यात याव्यात.

- (५) ई-ऑफीस प्रणाली वापराच्या अनुषंगाने अधिकारी / कर्मचारी यांना प्रशिक्षणाची आवश्यकता असल्यास स्थानिक जिल्हा स्तरावरील महाआयटी / एनआयसी कार्यालयांकडून त्यानुषंगाने आवश्यक त्या उपाययोजना करण्यात याव्यात. सद्यस्थितीत ज्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांकडे DSC नसेल त्यांनी आधार संलग्न ई-स्वाक्षरीचा वापर करावा.
- (६) महाराष्ट्र कार्यालयीन कार्यपद्धती नियमपुस्तिका, २०२३ सामान्य प्रशासन विभागाच्या संकेतस्थळावर तसेच ई- ऑफीसच्या डॅशबोर्डवर उपलब्ध करण्यात आली आहे. कृषि विभागाच्या अधिनस्त क्षेत्रीय कार्यालयांतील दैनंदिन कार्यालयीन कामकाज पार पाडताना महाराष्ट्र कार्यालयीन कार्यपद्धती नियमपुस्तिका, २०२३ मधील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन केले जाईल याची दक्षता घ्यावी.
- (७) या परिपत्रकाच्या अनुषंगाने ई-ऑफिसच्या अंमलबजावणीची जबाबदारी संबंधित कार्यालय प्रमुखांवर राहील.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०७०२१३०७४५९००९ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीकांत आंडगे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत -

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास, गृहनिर्माण, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम)), महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन, राज्य उत्पादन शुल्क), महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. मंत्री (फलोत्पादन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता विधानसभा/ विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
- ९) सर्व मा. संसद सदस्य/महाराष्ट्र विधानसभा सदस्य /महाराष्ट्र विधानपरिषद सदस्य

- १०) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
- ११) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १३) संचालक, वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था (वनामती)
नागपूर.
- १४) सर्व उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १६) सर्व सह संचालक / उप विभागीय कृषि अधिकारी / प्रकल्प संचालक, आत्मा / सर्व
प्रयोगशाळा.
- १७) प्राचार्य रामेती (सर्व).
- १८) निवडनस्ती (१३-अे कार्यासन) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.